



## NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.14.3.2024

Pan  
Przemysław Góralczyk

Dyrektor  
Zespołu Szkół w Czerwiesku  
ul. Zielonogórska 43b  
66-016 Czerwiesk

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/086 Organizacja i pełnienie nadzoru pedagogicznego w szkołach  
ponadpodstawowych w województwach lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Zielonej Górze  
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra  
tel. 48684106600, [lzg@nik.gov.pl](mailto:lzg@nik.gov.pl)

## I. Dane identyfikacyjne

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jednostka kontrolowana              | Zespół Szkół w Czerwieńsku, ul. Zielonogórska 43b; 66-016 Czerwieńsk (dalej: <i>Zespół Szkół</i> ). W strukturze organizacyjnej Zespołu Szkół mieszczą się m.in. Liceum Ogólnokształcące <sup>1</sup> im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Czerwieńsku (dalej: <i>Liceum</i> ) oraz Technikum w Czerwieńsku. |
| Kierownik jednostki kontrolowanej   | Przemysław Góralczyk, Dyrektor Zespołu Szkół <sup>2</sup> , od 1 września 2019 r. (dalej: <i>Dyrektor</i> ).                                                                                                                                                                                                  |
| Zakres przedmiotowy kontroli        | 1. Organizacja nadzoru pedagogicznego.<br>2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.                                                                                                                                                                                                                           |
| Okres objęty kontrolą               | Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2024 r. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w okresach wcześniejszych i późniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.                                                                                     |
| Podstawa prawna podjęcia kontroli   | Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli <sup>3</sup> .                                                                                                                                                                                                                     |
| Jednostka przeprowadzająca kontrolę | Najwyższa Izba Kontroli<br>Delegatura w Zielonej Górze                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Kontroler                           | Patrycja Woźniak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/72/2024 z dnia 24 września 2024 r.                                                                                                                                                                                         |

(akta kontroli str. 1-5)

---

<sup>1</sup> Kontrolą NIK objęto funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w Liceum w kontekście działań Dyrektora mających wpływ na przebieg procesów kształcenia, mierzone zdawalnością i wynikami pisemnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych.

<sup>2</sup> Pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Liceum.

<sup>3</sup> Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

## II. Ocena ogólna<sup>4</sup> kontrolowanej działalności

### OCENA OGÓLNA

W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 Dyrektor podejmował działania zapewniające warunki do wykonywania zadań wynikających z nadzoru pedagogicznego, w tym mających na celu poprawę efektywności kształcenia uczniów Liceum. W kontekście zdawalności i uzyskiwanych wyników na egzaminie maturalnym okazały się one jednak nie w pełni skuteczne, gdyż do 2024 r. nie wpłynęły na ich istotną poprawę.

Prowadzenie zajęć powierzono odpowiednio przygotowanej i wykwalifikowanej kadrze pedagogicznej. Jednak w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 nie zatrudniano psychologa<sup>5</sup>, a w roku szkolnym 2022/2023 również pedagoga specjalnego. Ponadto łączna liczba etatów specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej we wskazanym roku była o 0,57 etatu niższa, w stosunku do wymogów w tym zakresie.

Plany nadzoru pedagogicznego za lata szkolne 2021/2022-2023/2024 zostały przygotowane z uwzględnieniem wymaganych elementów, a następnie terminowo przedstawiane radzie pedagogicznej. Poddawano analizie m.in. efekty działalności dydaktycznej, a następnie formułowano wnioski do dalszej pracy, w tym dotyczące wyników egzaminów maturalnych.

Sporządzane sprawozdania z nadzoru pedagogicznego pozwalały na ilościową i jakościową ocenę zrealizowanych w danym okresie zadań. W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 Dyrektor nie zrealizował wszystkich zaplanowanych obserwacji<sup>6</sup>.

W Szkole podejmowano działania mające na celu rozpoznawanie możliwości psychofizycznych uczniów i ich potrzeb rozwojowych, ale jednocześnie nie zapewniono zakresu zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej w pełni adekwatnego do stwierdzonych potrzeb. W całym okresie objętym kontrolą nie zorganizowano zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, a w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 również zajęć socjoterapeutycznych, pomimo że w Szkole byli uczniowie, którym zgodnie z opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej takie wsparcie należało zorganizować.

---

<sup>4</sup> Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

<sup>5</sup> Dyrektor zapewnił wsparcie psychologiczne w wymiarze 16 godzin miesięcznie w ramach zawartej umowy cywilnoprawnej.

<sup>6</sup> Nie zrealizowano od 14% do 28% obserwacji.

### III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe<sup>7</sup> kontrolowanej działalności

| OBSZAR                 | 1. Organizacja nadzoru pedagogicznego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opis stanu faktycznego | <p><b>1.1.</b> Stan zatrudnienia kadry pedagogicznej według stanu na początek i koniec każdego roku szkolnego objętego kontrolą, wynosił odpowiednio:</p> <p>a) w Zespole Szkół:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– w 2021/2022 – 35 osób (28,15 etatu), 41 osób (31,83 etatu),</li><li>– w 2022/2023 – 37 osób (28,87 etatu), 40 osób (28,87 etatu),</li><li>– w 2023/2024 – 41 osób (31,54 etatu), 44 osoby (35,02 etatu),</li></ul> <p>w tym nauczyciele:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– matematyki – dwóch w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 oraz dwóch według stanu na początku, a trzech na koniec roku szkolnego 2023/2024 (od 1,93 etatu do 2,73 etatu)<sup>8</sup>,</li><li>– języka polskiego – dwóch według stanu na początku i trzech na koniec każdego z ww. lat szkolnych (od 2,3 etatu do 2,76 etatu).</li></ul> <p>b) w Liceum<sup>9</sup>:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– w 2021/2022 – 28 osób (20,98 etatu), 33 osoby (24,38 etatu),</li><li>– w 2022/2023 – 30 osób (19,51 etatu),</li><li>– w 2023/2024 – 31 osób (20,72 etatu) i 33 osoby (22,06 etatu),</li></ul> <p>w tym nauczyciele:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– matematyki – dwóch w każdym ww. roku szkolnym, z wyjątkiem stanu na koniec roku szkolnego 2021/2022, gdy zatrudniano trzech nauczycieli (łącznie od 1,52 do 2,04 etatu)<sup>10</sup>,</li><li>– języka polskiego – dwóch w każdym ww. roku szkolnym, z wyjątkiem stanu na koniec 2021/2022 i 2023/2024, gdy zatrudniano trzech nauczycieli (od 1,68 etatu do 2,28 etatu).</li></ul> <p>(akta kontroli str. 9-20)</p> <p>Do udzielania uczniom Zespołu Szkół (w tym Liceum) pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dalej: <i>ppp</i>) zatrudniano:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– pedagoga – jedna osoba w wymiarze 0,5 etatu na początku roku szkolnego 2021/2022, dwie osoby w wymiarze jednego etatu na koniec roku szkolnego 2021/2022 do końca roku szkolnego 2022/2023 oraz dwie osoby w wymiarze 1,22 etatu w roku szkolnym 2023/2024,</li><li>– pedagoga specjalnego w wymiarze 0,55 etatu w roku szkolnym 2023/2024,</li><li>– terapeutę pedagogicznego w roku szkolnym 2021/2022 w wymiarze 0,06 etatu i 2022/2023 w wymiarze 0,13 etatu.</li></ul> <p>Łączny wymiar etatów, na jaki zatrudniano specjalistów udzielających <i>ppp</i> w odniesieniu do wymogów określonych w przepisach, opisano w pkt. 1.2. wystąpienia pokontrolnego.</p> <p>(akta kontroli str. 9-10)</p> |

<sup>7</sup> Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

<sup>8</sup> W roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 realizowano również przedmiot *matematyka w praktyce*, co przekładało się na zatrudnienie odpowiednio w wymiarze 0,11 etatu i 0,17 etatu.

<sup>9</sup> Nauczyciele zatrudnieni byli w Zespole Szkół, część z nich prowadziła zajęcia zarówno w oddziałach Liceum, jak i Technikum.

<sup>10</sup> Jw.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor zatrudniał nowych pracowników stanowiących kadrę pedagogiczną Zespołu Szkół (w tym realizujących zajęcia w Liceum), i tak: w 2021/2022 jednego pracownika (pedagog) i po trzech pracowników w roku szkolnym 2022/2023 (nauczyciel języka polskiego, matematyki oraz przedmiotów zawodowych) i 2023/2024 (nauczyciel współorganizujący kształcenie, języka polskiego i geografii)<sup>11</sup>.

(akta kontroli str. 9-10)

Dyrektor prowadził postępowania rekrutacyjne na wolne stanowiska<sup>12</sup>, w rezultacie których w latach szkolnych:

- 2021/2022 – z trzech postępowań (język polski, matematyka i pedagog), pozytywnie rozstrzygnięto jedno (pedagog),
- 2022/2023 – z sześciu postępowań (matematyka, język polski, dwóch nauczycieli przedmiotów zawodowych, pedagog specjalny i psycholog) pozytywnie rozstrzygnięto rekrutację na trzy stanowiska (matematyka, język polski, nauczyciel przedmiotów zawodowych),
- 2023/2024 – z siedmiu naborów (po jednym na nauczyciela współorganizującego kształcenie, języka polskiego, geografii, informatyki, matematyki, psychologa i pedagoga specjalnego) trzy zakończyły się zatrudnieniem pracownika (nauczyciel współorganizujący kształcenie, języka polskiego, geografii).

(akta kontroli str. 49-52, 870-885)

W zakresie diagnozowania braków kadrowych i przeciwdziałaniu im Dyrektor wyjaśnił, że: *braki były wykazywane w arkuszu organizacji szkoły na dany rok szkolny. Rekrutowano na wolne stanowiska nauczycieli (pedagogów szkolnych), niestety nie udało się pozyskać wszystkich wymaganych specjalistów. Dlatego też m.in. przydzielono nauczycielowi nowe obowiązki w ramach ponadwymiarowych godzin (nauczyciel języka niemieckiego zatrudniony w szkole i posiadający stosowne kwalifikacje zawodowe, w roku szkolnym 2023/2024 pełnił także funkcję pedagoga specjalnego<sup>13</sup>).*

(akta kontroli str. 286-290)

Analiza kwalifikacji nauczycieli nauczających w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 języka polskiego i matematyki oraz innych przedmiotów maturalnych<sup>14</sup>, oraz specjalistów, wykazała, że wszyscy spełniali wymogi określone dla realizowanych przez nich zajęć, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli<sup>15</sup>.

(akta kontroli str. 21-23)

---

<sup>11</sup> Poza wskazanymi osobami, Dyrektor zatrudniał również nauczycieli przedmiotów zawodowych oddelegowanych przez Komendę Miejską Policji w Zielonej Górze oraz dwóch przedsiębiorców (pracodawców) z branży kolejowej.

<sup>12</sup> Wakaty zostały ujęte w arkuszach organizacyjnych.

<sup>13</sup> Zgodnie z arkuuszem organizacyjnym – 12 godzin na stanowisku pedagoga specjalnego.

<sup>14</sup> Badaniem objęto kwalifikacje 17 osób stanowiących kadrę Zespołu Szkół, która w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 nauczala przedmiotów maturalnych, tj. sześciu nauczycieli języka polskiego (w tym jeden dodatkowo matematyki), trzech matematyki (w tym jeden dodatkowo fizyki), po jednym nauczycielu geografii i historii oraz prowadzących zajęcia w ramach ppp, tj. trzech pedagogów, dwóch pedagogów specjalnych oraz nauczyciel prowadzący zajęcia rewalidacyjne i korekcyjno-kompensacyjne (nauczyciel języka niemieckiego).

<sup>15</sup> Dz. U. poz. 2102.

**1.2.** Obowiązkowy, tygodniowy wymiar godzin zajęć nauczycieli specjalistów ustalony przez organ prowadzący, od dnia 1 września 2022 r. wynosił 22 godziny i był zgodny z wymiarem wykazanym w arkuszu organizacyjnym. W roku szkolnym 2021/2022, tj. przed wejściem w życie przepisów określających obowiązkową liczbę etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów i terapeutów pedagogicznych Dyrektor zatrudniał pedagoga w wymiarze: 0,5 etatu na początku roku szkolnego i jednego etatu na koniec roku szkolnego oraz przez cały rok szkolny terapeutę pedagogicznego w wymiarze 0,06 etatu.

W roku szkolnym 2022/2023, przy 217 uczniach Zespołu Szkół<sup>16</sup>, łączna liczba etatów specjalistów udzielających ppp w Zespole Szkół wyniosła 1,13 etatu, a zgodnie z wymogiem określonym w art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych ustaw<sup>17</sup> powinna wynieść przynajmniej 1,7 etatu, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

W roku szkolnym 2023/2024, przy 223 uczniach Zespołu Szkół<sup>18</sup>, Dyrektor zapewnił ww. specjalistów w wymaganym wymiarze, tj. 1,77 etatu.

(akta kontroli str. 25-27, 815-819)

Mimo obowiązku wynikającego z art. 42d ust. 11 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela<sup>19</sup> (dalej: *Karta Nauczyciela*), w Zespole Szkół w roku szkolnym 2022/2023 nie zatrudniano pedagoga specjalnego, a w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 również psychologa, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 25)

Począwszy od 1 marca 2020 r. Dyrektor zawierał umowy zlecenia<sup>20</sup> na świadczenie usług w zakresie:

- usług psychologiczno-terapeutycznych, polegających na diagnozowaniu problemów związanych z funkcjonowaniem dzieci i młodzieży,
- poradnictwa indywidualnego dzieci i młodzieży,
- rozpoznawania zachowań nieprawidłowych w rodzinie w stosunku do dzieci i młodzieży oraz udzielenie stosownego wsparcia,
- diagnostyki psychologicznej.

Badanie na próbie uczniów, o którym mowa w pkt. 1.3 wystąpienia pokontrolnego wykazało, że działania psychologa były realizowane.

(akta kontroli str. 649)

**1.3.** W Zespole Szkół obowiązywały następujące procedury odnoszące się do udzielania uczniom ppp:

- od 2 września 2019 r. procedura organizacji indywidualnego nauczania, której celem było ustalenie kolejności działań Dyrektora przy organizowaniu indywidualnego nauczania uczniów, których stan zdrowia uniemożliwia lub

---

<sup>16</sup> Wg stanu na dzień 1 września 2022 r.

<sup>17</sup> Dz. U. poz. 1116, ze zm.

<sup>18</sup> Wg stanu na dzień 1 września 2023 r.

<sup>19</sup> Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.

<sup>20</sup> Umowy: nr 1/2020 z 1 marca 2020 r. na okres od 1 marca 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. (20 godzin tygodniowo), nr 2/2020 z 1 września 2020 r. na okres od 1 września 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. (16 godzin tygodniowo), nr 2/2021 z 18 października 2021 r. na okres od 18 października 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. (16 godzin tygodniowo), nr 4/2022 z 7 września 2022 r. na okres od 7 września 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. (16 godzin tygodniowo), nr 1/2023/2024 z 4 września 2023 r. na okres od 4 września 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. (16 godzin tygodniowo).

znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły, a także określenie sposobu przydziału godzin indywidualnego nauczania poszczególnym nauczycielom,

- od 9 września 2019 r. strategia udzielania pomocy, tj. wypracowane zasady udzielania pomocy – stanowiące załączniki do programu wychowawczo-profilaktycznego,
- od 28 kwietnia 2022 r. zarządzenie Dyrektora Zespołu Szkół w sprawie planowania i koordynowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
- od 22 września 2023 r. zarządzenie Dyrektora Zespołu Szkół w sprawie zespołów ds. planowania i koordynowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

(akta kontroli str. 631-648, 650)

Na koniec każdego z lat szkolnych 2021/2022-2023/2024 liczba uczniów posiadających opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej wynosiła odpowiednio: 24, 27 i 42, w tym w klasach maturalnych – 12, pięć i sześć.

(akta kontroli str. 24)

Na podstawie własnej diagnozy szkoły, do objęcia ppp kwalifikowało się po 10 uczniów w latach 2021/2022-2022/2023, w tym po trzech uczniów z klas maturalnych.

(akta kontroli str. 28-30)

Rozpoznawanie potrzeb uczniów odbywało się poprzez coroczną analizę stopnia opanowania podstawy programowej dokonywaną przez nauczycieli przedmiotu oraz sytuacji rodzinnej. Dyrektor wyjaśnił, że: *Nauczyciele dokonywali analizy potrzeb edukacyjnych uczniów<sup>21</sup>. Na ich podstawie proponowali uczniom udział w różnych formach pomocy, w tym w zajęciach wyrównawczo-dydaktycznych i konsultacjach. (...) Podobnej analizy dokonywali pedagodzy szkolni, którzy przeprowadzali rozmowy motywujące z uczniem. (...) Pedagog szkolny podczas indywidualnych rozmów z uczniami oraz rodzicami/opiekunami prawnymi starali się zdiagnozować przyczyny niepowodzeń.*

(akta kontroli str. 286-290; 663-716)

Liczba uczniów Liceum biorących udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych wyniosła w roku szkolnym:

- 2021/2022 19 z 24, którzy powinni uczęszczać – w tym dziewięciu (z 14) na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej i 10 na podstawie diagnozy własnej szkoły,
- 2022/2023 19 z 26, którzy powinni uczęszczać – w tym dziewięciu (z 16) na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej i 10 na podstawie diagnozy własnej szkoły,
- 2023/2024 10 z 30, którzy powinni uczęszczać na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Na zajęcia rewalidacyjne w roku szkolnym 2021/2022-2022/2023 uczęszczali wszyscy uczniowie (tj. odpowiednio dwóch i jeden), którym zalecono taką formę zajęć. W roku szkolnym 2023/2024 z uwagi na rezygnację (jeden uczeń) nikt nie uczęszczał na zajęcia rewalidacyjne.

---

<sup>21</sup> W tym zakresie zgromadzono stosowną dokumentację.

Indywidualnym nauczaniem i zindywidualizowaną ścieżką kształcenia objęto wszystkich uczniów, dla których taką formę pomocy przewidziano w opinii lub orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej<sup>22</sup>.

(akta kontroli str. 28-30, 892)

W poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą, pomimo zapewnienia w Szkole wybranych zajęć ppp, uczniowie rezygnowali z uczestnictwa w nich, i tak w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 z zajęć rozwijających umiejętności uczenia się zrezygnowali wszyscy uczniowie (odpowiednio trzech, czterech, ośmiu), zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne (jeden, czterech, siedmiu), psychoedukacyjnych (jeden), korekcyjno-kompensacyjne wszyscy w roku 2021/2022 (13) i w roku 2023/2024 (26), a w roku 2022/2023 (12 z 18), rewalidacyjnych w roku 2023/2024 (jeden uczeń kwalifikujący się do objęcia taką pomocą).

(akta kontroli str. 887, 892)

W całym okresie objętym kontrolą Dyrektor nie zapewnił jednak organizacji zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne (rezygnacje z uczestnictwa dotyczyły tylko części uczniów), a w latach 2022/2023 i 2023/2024 socjoterapeutycznych, pomimo iż w Szkole byli uczniowie, którym zgodnie z opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej, takie wsparcie należało zorganizować, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 892-893)

Spośród 15 uczniów Liceum, którzy w latach szkolnych 2022/2023-2023/2024 uzyskali najniższą średnią końcową (z całego etapu edukacyjnego)<sup>23</sup>, 10 uczniów przystąpiło do egzaminu maturalnego (trzech z sześciu w roku szkolnym 2022/2023 oraz siedmiu z dziewięciu w roku szkolnym 2023/2024), z tego siedmiu ze skutkiem negatywnym (odpowiednio trzech<sup>24</sup> i czterech). Średnia końcowa uczniów, którzy nie zdali egzaminu maturalnego wynosiła od 3,48 do 3,76. Dwoje z tych uczniów było objętych ppp w postaci zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, w tym jeden również zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi.

(akta kontroli str. 31)

W obu tych latach szkolnych wszyscy uczniowie uczestniczyli w obowiązkowych zajęciach przygotowujących do matury z języka polskiego i matematyki oraz mieli możliwość uczestnictwa w konsultacjach przedmiotowych w ramach indywidualizacji pracy, o czym mowa w pkt. 2.5. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 315-319, 820)

Troje uczniów, którzy zdali egzamin maturalny osiągnęli następujące wyniki (odpowiednio: język polski/język angielski/matematyka: 37% / 95% / 35%; 62% / 87% / 37%; 57% / 90% / 37%).

(akta kontroli str. 31)

<sup>22</sup> Tj. indywidualne nauczanie: rok szkolny 2021/2022 – pięciu uczniów, 2023/2024 – dwóch uczniów; zindywidualizowana ścieżka kształcenia: rok szkolny 2021/2022 i 2023/2024 – jeden uczeń.

<sup>23</sup> Wytypowanych na podstawie arkusza ocen ucznia; przy czym najniższe średnie mieściły się w przedziale 3,29-3,76.

<sup>24</sup> Przy czym jeden z tych uczniów przystąpił ponownie do egzaminu w kolejnym roku szkolnym i uzyskał pozytywny wynik, tj. język polski 57%, język angielski 37%, matematyka 33%.

Na próbie sześciu uczniów<sup>25</sup> (z ww. 15) ustalono, że:

- na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej czterech uczniów zostało objętych ppp<sup>26</sup>: jednemu zapewniono zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia do końca roku szkolnego 2021/2022 (zrealizowano), dwóm zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne (rezygnacja w trakcie), jednemu zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (rezygnacja w trakcie),
- jednego ucznia skierowano na zajęcia dydaktyczno-wychowawcze przez wskazanie nauczyciela<sup>27</sup> (zrealizowano),
- w przypadku wszystkich ww. uczniów Dyrektor każdorazowo informował rodziców o formach, wymiarze i okresie realizowania ppp,
- wszyscy uczniowie skorzystali z pomocy w postaci rozmów i konsultacji z pedagogiem<sup>28</sup>, a czworo również z psychologiem (pozostałych dwoje odmówiło skorzystania z tej pomocy),
- w dokumentacji wszystkich uczniów (trzech), którzy na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej powinni w kolejnych latach uczęszczać na zajęcia ppp znajdowały się oświadczenia o rezygnacji z proponowanej formy pomocy,
- frekwencja uczniów korzystających z ppp na zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych wyniosła: 17%, 33% i 46%, a na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych: 86% i 91%.

(akta kontroli str. 320-326, 805-807, 827, 888-889)

W odniesieniu do niskiej frekwencji na zajęciach ppp<sup>29</sup> Dyrektor wyjaśnił, że: *(...) ustalałem przyczyny nieuczestniczenia w zajęciach. Podejmowane działania: - zobowiązałem wychowawców poszczególnych oddziałów oraz pedagoga szkolnego, by wyjaśniali każdorazowo przyczyny absencji ucznia na poszczególnych zajęciach, - zobowiązałem poszczególnych wychowawców oddziałów i pedagogów do przeprowadzenia działań mających zmotywować uczniów do uczestniczenia w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych oraz przeprowadzenia warsztatów zwiększających świadomość uczniów dotyczących własnej sprawczości, zobowiązałem również wychowawców poszczególnych oddziałów do zwrócenia szczególnej uwagi podczas zebrań z rodzicami na wspierającą rolę rodziców w procesie edukacyjnym; - analizowałem wyniki poszczególnych uczniów na koniec I półrocza oraz koniec roku szkolnego, szczególnie pod kątem oceniania z przedmiotów wiodących (język polski, matematyka oraz język obcy nowożytny). Pozyskiwałem również informacje zwrotne od poszczególnych nauczycieli. Wynikało z nich, że pomimo niskiej frekwencji na zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych uczniowie nadrabiali zaległości podczas zajęć edukacyjnych oraz konsultacji z nauczycielem, co skutkowało uzyskiwaniem przez nich promocji do klasy programowo wyższej / ukończeniem szkoły.*

Jak wynikało z zapisów w dziennikach pedagoga, przeprowadzano rozmowy z uczniami osiagającymi niską frekwencję.

<sup>25</sup> W tym wszyscy (pięciu) objęci ppp wynikającą z opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej lub diagnozy własnej, dwóch z sześciu uczniów nie przystąpiło do egzaminu maturalnego, trzech przystąpiło ze skutkiem negatywnym (jeden uczeń uzyskał pozytywny wynik w kolejnym roku szkolnym), jeden uczeń zdał egzamin z wynikiem pozytywnym.

<sup>26</sup> Tj. wszyscy, którzy w próbie badanych uczniów posiadali opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.

<sup>27</sup> Na podstawie diagnozy własnej.

<sup>28</sup> Spotkania dot. przede wszystkim: ocen i frekwencji, sytuacji domowej, motywowania do nauki.

<sup>29</sup> Tj. poniżej 75%.

Dodatkowym rozwiązaniem, mającym pozytywnie wpłynąć na frekwencję<sup>30</sup> było zawieranie z uczniami pisemnych „kontraktów”, w których, po ustaleniach z wychowawcą oddziału i pedagogiem, uczeń zobowiązywał się do poprawy.

(akta kontroli str. 315-319, 888-891)

Na podstawie badania trzech dzienników zajęć ppp ustalono, że<sup>31</sup>:

- liczba uczestników zajęć korekcyjno-kompensacyjnych nie przekraczała pięciu, a dydaktyczno-wyrównawczych ośmiu, co było zgodne z wymogami wskazanymi odpowiednio w § 8 i § 15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach<sup>32</sup> (dalej: *rozporządzenie ws. zasad organizacji i udzielania ppp*),
- nauczyciele prowadzący zajęcia posiadali wymagane kwalifikacje<sup>33</sup>,
- każdorazowo w dziennikach wskazano tygodniowy rozkład zajęć, daty, czas trwania oraz temat realizowanych zajęć oraz obecność uczniów na zajęciach,
- w dwóch z trzech dzienników nie wprowadzono oceny postępów oraz wniosków do dalszej pracy, nazwiska uczniów nie były wprowadzane w porządku alfabetycznym, przy czym w jednym z tych dzienników nie wprowadzono także informacji dotyczącej oddziału, do którego należeli poszczególni uczniowie; w jednym z dzienników brak było programu pracy grupy, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 312-314)

**1.4.** Stosownie do art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe<sup>34</sup> (dalej: *Prawo oświatowe*), w obowiązującym w okresie objętym kontrolą w statucie szkoły, wskazano m.in. organy szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna, samorząd uczniowski i rada rodziców) oraz ich kompetencje.

Sprawowanie nadzoru pedagogicznego, stosownie do § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego<sup>35</sup> (dalej: *rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego*), powierzono Dyrektorowi.

Radzie pedagogicznej powierzono m.in. ustalanie sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, w tym sprawowanego nad szkołą przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w celu doskonalenia pracy szkoły, uchwalanie programu wychowawczo-profilaktycznego, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego oraz opiniowanie możliwości podjęcia działalności w szkole przez stowarzyszenia i organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzenie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

W statucie uwzględniono również kwestie odnoszące się do prowadzonej przez szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (m.in. zakres

<sup>30</sup> W zależności od sytuacji ucznia – również wyniki w nauce lub problemy wychowawcze.

<sup>31</sup> Próbą kontrolną objęto trzy dzienniki prowadzone w wersji papierowej, po jednym dotyczącym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych oraz rewalidacyjnych.

<sup>32</sup> Dz. U. z 2023 r. poz. 1798.

<sup>33</sup> Nauczyciel prowadzący zajęcia kompensacyjno-korekcyjne – wykształcenie magisterskie (filologia germańska) oraz podyplomowe z zakresu terapii pedagogicznej; nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – wykształcenie magisterskie (matematyka) oraz wykształcenie magisterskie (fizyka stosowana z matematyką).

<sup>34</sup> Dz. U. z 2024 r. poz. 737, ze zm.

<sup>35</sup> Dz. U. z 2024 r. poz. 15.

udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy; formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych jest potrzebna pomoc i wsparcie; organizację współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz organizację i formy współdziałania szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki).

Powyższe zapisy statutu spełniały również wymogi, o których mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół<sup>36</sup>.

(akta kontroli str. 808-813)

Statut Liceum zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: *BIP*) dopiero w toku kontroli NIK, tj. w dniu 23 listopada 2024 r.<sup>37</sup>, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 814, 917-919)

Zarządzeniem nr 03/2019 z dnia 2 września 2019 r. Dyrektor wprowadził dodatkowe zasady prowadzonego w Zespole Szkół nadzoru pedagogicznego oraz kryteria i wskaźniki jakości pracy szkoły<sup>38</sup>. Przedmiotowe zarządzenie regulowało m.in.:

- formy nadzoru pedagogicznego (ewaluacja, kontrola, wspomaganie, monitorowanie) i przypisane im cele, przy czym w okresie objętym kontrolą ewaluacja nie była prowadzona w sposób przewidziany w procedurze, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*,
- narzędzia do sprawowania nadzoru (m.in. arkusze do prowadzenia obserwacji), terminy realizacji poszczególnych działań, mierniki, zasady pomiaru oraz prezentacji wyników (m.in. określono przedmiot kontroli, dowody kontroli, termin sporządzenia arkusza kontroli oraz odbiorców wyników kontroli),
- dokumentację potwierdzającą realizację wynikających z zarządzenia zadań (określono wzory m.in. arkusz indywidualnego planu doskonalenia zawodowego nauczyciela, organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli w danym roku szkolnym, planu finansowego dotyczącego wspierania form doskonalenia nauczycieli na dany rok kalendarzowy, realizacji zaplanowanych obserwacji, obserwacji lekcji, obserwacji zebrania z rodzicami, obserwacji pracy pedagoga szkolnego, obserwacji wydarzeń i uroczystości szkolnych i/lub wskazano rodzaj dowodów potwierdzających dokonanie określonej formy nadzoru (m.in. dla kontroli – notatki służbowe, wyjaśnienia, dokumenty, dla ewaluacji – sprawozdanie, wspomaganie – wykaz zrealizowanych form doskonalenia),
- obszary mierzenia jakości pracy szkoły (zarządzanie i organizacja, kształcenie, wychowanie, działania szkoły),
- kryteria i wskaźniki oceny jakości pracy szkoły<sup>39</sup> w zakresie: dokumentacji przebiegu nauczania, doskonalenia zawodowego nauczycieli, bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki, kierowanie szkołą – obieg informacji, promocji, organizacji procesu kształcenia, przebiegu procesu kształcenia,

<sup>36</sup> Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

<sup>37</sup> [https://bip.zsczerwienisk.czerwienisk.pl/akty/20/2/Statut\\_Liceum\\_Ogolnokształcącego\\_im\\_gen\\_Stefana\\_Roweckiego\\_22Grota\\_22\\_w\\_Czerwienisku/](https://bip.zsczerwienisk.czerwienisk.pl/akty/20/2/Statut_Liceum_Ogolnokształcącego_im_gen_Stefana_Roweckiego_22Grota_22_w_Czerwienisku/) dostęp w dniu 25 listopada 2024 r.

<sup>38</sup> Odpowiednio załącznik nr 1 i załącznik nr 2 do zarządzenia nr 3/2019.

<sup>39</sup> Wraz z warunkami dotyczącymi spełnienia/niespełnienia, poziomem spełnienia (jeśli dotyczy).

efektów procesu kształcenia, organizacji pracy wychowawczej i profilaktycznej, przebiegu pracy wychowawczej i profilaktycznej, efektów pracy wychowawczej i profilaktycznej, wycieczek i wyjść grupowych, uroczystości i wydarzeń szkolnych, współpracy z rodzicami, współpracy z instytucjami i pracodawcami, co szerzej opisano w pkt. 1.5 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 53-91)

W zakresie celów i efektów wprowadzenia procedury, o której mowa powyżej Dyrektor wyjaśnił, że: *Celem wprowadzonych zmian było uregulowanie wszystkich kwestii związanych z nadzorem, co więcej, ustalenie wskaźników wspomagających dyrektora szkoły w sprawowanym nadzorze oraz możliwość odniesienia się do tych wskaźników przez wszystkich nauczycieli. Przyjęta forma wskaźników, moim zdaniem, przyczyniła się do bardziej zrozumiałego dla wszystkich nauczycieli sposobu sprawowanego nadzoru, wyeliminowała doraźność i niejednoznaczność w ocenie skuteczności pracy szkoły oraz poszczególnych nauczycieli. Efektem wprowadzonych zmian oraz ich systematycznego stosowania, było to, że nauczyciele szybciej dokonywali korekty swoich działań, prowadzonych czynności oraz poprawiali pojawiające się błędy (w wyniku kontroli). Nauczyciele zyskali również wsparcie w postaci bieżącego monitorowania swojej działalności, dzięki czemu mogli uniknąć żmudnego korygowania swoich błędów na koniec roku szkolnego. Z poczynionych obserwacji wynika, że nauczyciele przyzwyczaili się do wskaźników, które mobilizują ich do lepszej i efektywniejszej pracy.*

(akta kontroli str. 286-290)

**1.5.** Plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022-2023/2024<sup>40</sup> Dyrektor przedstawiał radzie pedagogicznej w terminie wynikającym z § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, tj. do 15 września każdego roku szkolnego, którego dotyczył plan<sup>41</sup>.

(akta kontroli str. 366-367, 400-402, 420-421, 477-478)

Na posiedzeniu w dniu 13 września 2021 r. rada pedagogiczna zgłosiła uwagi dotyczące sposobu organizacji obserwacji, w tym zasad wyznaczania zajęć. W protokole z posiedzenia odnotowano, że Dyrektor ustosunkował się do uwag wskazując, że: *wyznaczenie obserwacji wynika z konieczności kontroli procesów dydaktycznych, jakie zachodzą w szkole, wspomagania nauczycieli w realizacji polityki oświatowej państwa oraz nadzoru nad realizacją wymagań, jakie państwo stawia szkole.* W kolejnych latach członkowie rady nie zgłaszali uwag.

(akta kontroli str. 366-367)

Każdorazowo plany nadzoru pedagogicznego były przygotowywane z wykorzystaniem wniosków wynikających z nadzoru sprawowanego w roku poprzednim oraz uwzględniały:

a) wszystkie podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa<sup>42</sup>, do realizacji których Dyrektor był zobowiązany. Dla każdego kierunku w planie nadzoru określono działania służące ich realizacji (od jednego do siedmiu), osoby odpowiedzialne (m.in.: dyrektor, nauczyciele przedmiotu, wychowawcy, zespół nauczycieli), termin realizacji działania, formę (m.in.: wspomaganie, kontrola, obserwacje),

<sup>40</sup> Przygotowane dla Zespołu Szkół.

<sup>41</sup> Odpowiednio: 13 września 2021 r., 12 września 2022 r., 11 września 2023 r.

<sup>42</sup> W tym dodane po aktualizacji planu nadzoru, o czym mowa w pkt. 1.6 wystąpienia pokontrolnego.

b) obserwacje (odpowiednio w każdym z lat szkolnych: 13, 14, 14), w tym osobę oraz prowadzone przez nią zajęcia (m.in. zajęcia w zakresie nauczanego przedmiotu, zajęcia z wychowawcą, zebrania i spotkania z rodzicami) wraz ze wskazaniem klasy, której zajęcia/spotkanie dotyczyło oraz planowany termin obserwacji (miesiąc i rok),

c) kontrole w zakresie:

- oceny stanu przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły, w tym prawidłowość i systematyczność prowadzenia dokumentacji (m.in.: dzienników, księgi uczniów, protokołów z egzaminów, dokumentacji rady pedagogicznej),

- przebiegu procesów kształcenia, w tym oceniania, klasyfikowania i promowania (m.in. realizacja zasad oceniania, przebiegu ustalania ocen śródroczne, przestrzeganie obowiązku dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów z orzeczeniami lub opiniami, przestrzeganie przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych), bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, realizacji podstawy programowej (m.in. zgodność zajęć z planem nauczania, stopień realizacji podstawy programowej),

- efektów działalności dydaktycznej (wyniki klasyfikacji śródrocznej i rocznej, wyniki egzaminów próbnych, wyniki egzaminów maturalnych, udział uczniów w konkursach), wychowawczej (m.in. występowanie zachowań pozytywnych i negatywnych wśród uczniów, uroczystości i wydarzenia szkolne) i opiekuńczej (pomoc udzielona uczniom w stosunku do stwierdzonych potrzeb) – tematykę odnoszono do wymagań, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek<sup>43</sup> (dalej: *rozporządzenie w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*).

Każdorazowo wskazywano termin i/lub częstotliwość<sup>44</sup>, osobę odpowiedzialną oraz formę prowadzenia kontroli.

d) wspomaganie nauczycieli w realizacji ich zadań, ukierunkowanych na rozwój uczniów, w tym poprzez:

- organizowanie szkoleń i narad rady pedagogicznej – każdorazowo wskazano tematykę oraz termin – w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 zaplanowano po 13 działań, w tym odpowiednio 12 i 11 narad, a w roku 2023/2024 12 działań, w tym 10 narad. Narady dotyczyły m.in.: organizacji roku szkolnego (w tym powołania zespołów roboczych), klasyfikacji uczniów, przedstawienia sprawozdań z realizacji zaplanowanych działań, przedstawienia wniosków i rekomendacji z analizy wyników egzaminów maturalnych; szkolenia dotyczyły procedur organizacji i przeprowadzenia egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym (kwiecień każdego roku),

- organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na podstawie rocznych planów według potrzeb szkoły – każdorazowo m.in. w oparciu o plan (termin sporządzenia planu – 30 października)<sup>45</sup>, w roku szkolnym 2023/2024 uwzględnił również wspieranie nauczycieli przygotowujących uczniów do egzaminów maturalnych oraz zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem

---

<sup>43</sup> Dz. U. z 2020 r. poz. 2198.

<sup>44</sup> Tj. w zależności od kontroli wskazywano konkretną datę, miesiąc i rok bądź „na bieżąco”, raz/dwa razy w roku, według harmonogramu.

<sup>45</sup> Odrębnie określono również formy wspomagania m.in. udział w spotkaniach metodycznych i kursach organizowanych przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny i Samorządowy Ośrodek Doskonalenia i Doradztwa, kursy internetowe.

uczniów z doświadczeniem migracyjnym<sup>46</sup>, wspieranie młodych nauczycieli w zakresie przepisów prawa (dotyczyło nauczycieli będących w trakcie awansu), wspieranie nauczycieli zdobywających nowe kwalifikacje w formie studiów podyplomowych, wspieranie nauczycieli w rozwijaniu umiejętności społecznych uczniów u progu dorosłości – promowanie współpracy nauczycieli z instytucjami wspierającymi rozwijanie umiejętności społecznych i patriotycznych.

(akta kontroli str. 32-38, 118-155, 182-201, 230-252, 828-855)

Dyrektor wyjaśnił, że w zakresie planowania wsparcia nauczycieli: *Wyjściowym dokumentem był arkusz informacyjny, składany do Dyrektora szkoły na koniec każdego roku szkolnego przez poszczególnych nauczycieli. Analiza arkuszy wskazywała na elementy, jakie należy uwzględnić w następnym roku szkolnym. Ponadto analiza kierunków polityki oświatowej państwa pokazywała już na początku roku szkolnego (czyli do dnia przekazania nauczycielom planu nadzoru pedagogicznego), w jakim kierunku należy pójść, w zakresie wspomagania nauczycieli. Składane plany szkoleń i wspomagania przez poszczególnych nauczycieli były jedynie istotnym dodatkiem do opracowanego wcześniej i zdiagnozowanego przez Dyrektora szkoły kierunku, w którym danego roku szkolnego należy pójść, wybierając szkolenia lub kursy itp. Diagnoza wyników egzaminów maturalnych oraz działalności szkoły, przekazywana przez Dyrektora szkoły na radzie pedagogicznej podsumowującej dany rok szkolny, była także istotnym elementem planowania wspomagania nauczycieli. Ponadto wszyscy nauczyciele, którzy zamierzali podejmować studia podyplomowe wiedzieli, że taką chęć powinni wyrazić najpóźniej na sierpniowej radzie pedagogicznej.*

(akta kontroli str. 821-822 )

Analiza dokumentacji<sup>47</sup> wykazała, że zaplanowane szkolenia odpowiadały potrzebom i dotyczyły m.in.: szkoleń nauczycieli przedmiotów maturalnych z zakresu przygotowania uczniów do egzaminu, pracy z grupą, motywowania uczniów.

Ponadto, Dyrektor regularnie zachęcał nauczycieli do udziału w szkoleniach i podnoszenia kwalifikacji, wykorzystania nowych narzędzi w pracy, zapoznania z materiałami (np. raport NIK, czasopismo Sygnał), przesyłając im m.in. wiadomości w systemie Librus<sup>48</sup>.

(akta kontroli str. 541-630, 651, 803-804, 856-869)

Kryteria, wskaźniki oraz wzory dokumentów służące m.in. ocenie obserwacji zajęć określono w odrębnej procedurze, o której mowa w pkt. 1.4 wystąpienia pokontrolnego. Poszczególnym obszarom podlegającym ocenie jakości pracy szkoły Dyrektor przypisał zakres podlegający badaniu, wskaźnik oceny jakości, warunki decydujące o spełnieniu lub niespełnieniu wskaźnika oraz, tam gdzie było to możliwe, poziom spełniania wskaźnika. Określono m.in. następujące wskaźniki<sup>49</sup>:

<sup>46</sup> Zadanie nie dotyczyło nauczycieli Liceum.

<sup>47</sup> Na podstawie badania 15 kart informacyjnych o pracy nauczyciela z lat szkolnych objętych kontrolą, w tym dwóch pedagogów, trzech nauczycieli matematyki, po dwóch nauczycieli języka polskiego i języka angielskiego, jednego nauczyciela historii i jednego nauczyciela języka niemieckiego (prowadzącego również zajęcia korekcyjno-kompensacyjne).

<sup>48</sup> W tym także przypominające, że w dniach wolnych od zajęć dydaktycznych i wychowawczych pozostają do dyspozycji Dyrektora, a czas ten należy przeznaczyć np. na samokształcenie, uzupełnianie dokumentacji i inne czynności pracownicze.

<sup>49</sup> Odnoszące się do wyników prowadzonych działań z zakresu kontroli.

a) w zakresie zarządzania i organizacji:

- dokumentacji przebiegu nauczania, m.in.: założenie dokumentacji, terminowość jej uzupełniania, stopień uzupełnienia, jakość uzupełnienia, stopień uzupełnienia braków, jakość uzupełnienia braków,
- doskonalenia zawodowego nauczycieli, m.in.: przygotowanie indywidualnego planu doskonalenia zawodowego, realizacja indywidualnego planu doskonalenia zawodowego, liczba form doskonalenia zawodowego w roku szkolnym,
- kierowania szkołą – obieg informacji, m.in.: otrzymywanie pełnej informacji przez dyrektora, nauczycieli, rodziców i uczniów;

b) w zakresie kształcenia:

- organizacji, przebiegu i efektów procesu kształcenia, m.in.: dostosowanie wymagań edukacyjnych, wspomaganie doskonalenia nauczycieli, klasyfikowanie i promowanie uczniów, rytmiczność oceniania, realizacja podstawy programowej: wyniki klasyfikowania i promowania uczniów, wyniki oceniania bieżącego, śródrocznego i rocznego, wyniki egzaminów zewnętrznych, średnie procentowe zdawalności egzaminu maturalnego, liczba uczniów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości;

c) w zakresie wychowania:

- organizacji, przebiegu i efektów pracy wychowawczej i profilaktycznej, m.in.: przygotowanie planu pracy wychowawczej z klasą, plan zebrań z rodzicami, frekwencja uczniów, interwencje i sposoby ich podejmowania,
- dla działań szkoły w zakresie wycieczek i wyjść grupowych, uroczystości i wydarzeń szkolnych, współpracy z rodzicami, instytucjami i pracodawcami: organizacja wycieczek i wyjść grupowych wraz z zakresem tematycznym zgodnym z wymaganiami szkoły, organizacja i współpraca przy organizacji uroczystości i wydarzeń szkolnych, organizacja współpracy z rodzicami, zakres tematyczny zebrań z rodzicami, organizacja i zakres współpracy z instytucjami i pracodawcami, udział przedstawicieli instytucji i pracodawców w życiu szkoły, wspólne inicjatywy w środowisku lokalnym.

(akta kontroli str. 74-91)

**1.6.** W okresie objętym kontrolą Dyrektor dokonał aktualizacji planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022, co było związane z dodaniem przez Ministra Edukacji i Nauki dwóch nowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa<sup>50</sup>. Zaktualizowany w tym zakresie plan nadzoru pedagogicznego Dyrektor przedstawił na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu 25 kwietnia 2022 r. Rada nie zgłosiła uwag do powyższej zmiany.

(akta kontroli str. 137-155, 400-402)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Łączna liczba etatów specjalistów udzielających ppp w Zespole Szkół w roku szkolnym 2022/2023 wyniosła 1,13 przy liczbie uczniów 217<sup>51</sup> i była niezgodna z minimalną liczbą etatów określoną w art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych ustaw<sup>52</sup>, zgodnie z którą powinna wynieść przynajmniej 1,7 etatu.

<sup>50</sup> Zmiana wprowadzona przez Ministra Edukacji Narodowej pismem DKO-WNP.4092.46.2021.DB z dnia 28 marca 2022 r.

<sup>51</sup> Liczba uczniów wg stanu na dzień 1 września 2022 r. z arkusza organizacyjnego.

<sup>52</sup> Dz. U. poz. 1116, ze zm.

Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że w ww. roku szkolnym, pomimo prowadzonych postępowań rekrutacyjnych, nie udało się zatrudnić specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje do pracy z młodzieżą.

(akta kontroli str. 25-26, 286-290, 327-330)

2. W latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 nie zatrudniano psychologa, a w roku szkolnym 2022/2023 również pedagoga specjalnego, co było niezgodne z wymogiem określonym w art. 42d ust. 11 Karty Nauczyciela, zgodnie z którym w Zespole Szkół należało zatrudnić ww. specjalistów w wymiarze odpowiadającym co najmniej 25% łącznej liczby etatów specjalistów udzielających ppp w Zespole Szkół. Tym samym w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 w Zespole powinien być zatrudniony psycholog i pedagog specjalny, każdy w wymiarze nie mniejszym niż 0,425 etatu (tj. 9,35 godziny tygodniowo)<sup>53</sup>.

W zakresie braku zatrudnienia psychologa Dyrektor wyjaśnił, że: *planował zatrudnienie specjalistów w arkuszu organizacji szkoły oraz poszukiwał nauczycieli, którzy zostaliby zatrudnieni na stanowisku psychologa. We wskazanym okresie wpłynęły do szkoły dwie oferty na stanowisko psychologa, jednakże jedna nie spełniała oczekiwań, druga oferta nie budziła zastrzeżeń, jednakże warunki przedstawione przez oferenta nie były możliwe do spełnienia przez szkołę. Wobec tego, by zapewnić opiekę psychologa dla uczniów, Dyrektor zatrudnił na umowę zlecenie psychologa (16 godzin w miesiącu). Jednocześnie skierował na specjalistyczne studia psychologiczne jednego z zatrudnionych nauczycieli. W ten sposób podejmowane działania miały zaradzić występującym trudnościom.*

W zakresie braku zatrudnienia w jednym roku szkolnym pedagoga specjalnego Dyrektor wyjaśnił, że: *w roku szkolnym 2022/2023 nie zatrudniano pedagoga specjalnego ponieważ, mimo prowadzonej rekrutacji, zgłosił się jedynie jeden kandydat, jednak wynik rekrutacji był negatywny – brak doświadczenia. Dalsze działania szkoły, mające na celu poszukiwanie osób zainteresowanych podjęciem pracy w szkole nie przyniosły oczekiwanych rezultatów.*

(akta kontroli str. 25, 286-290, 327-330)

3. Dyrektor nie organizował zajęć ppp dla uczniów, którzy zgodnie z opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej, powinni uczestniczyć w wybranych zajęciach:

- zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne – brak zajęć w całym okresie objętym kontrolą, pomimo że latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 powinny uczęszczać odpowiednio jedna, cztery, siedem osób,
- socjoterapeutyczne – brak zajęć w latach szkolnych 2022/2023-2023/2024, pomimo że na takie zajęcia powinna uczęszczać jedna osoba.

Obowiązek tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej wynika z art. 44 Prawa oświatowego, a zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (wymaganie nr 5) zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.

Dyrektor wyjaśnił, że: *uznano, że zakres tematyki zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne jest realizowany przede wszystkim na wielu przedmiotach (przy obecności wszystkich uczniów, ale zgodnie z prawem – powyżej 10 osób), co więcej specyfika szkoły i analizowane potrzeby wskazywały, że*

<sup>53</sup> Łącznie w wymiarze nie mniejszym niż 0,85 etatu, tj. 18,7 godzin tygodniowo.

*skuteczniejsze jest włączanie czynne uczniów z potrzebami emocjonalno-społecznymi do działań z innymi uczniami na poszczególnych przedmiotach, niż w formie indywidualnej bądź w bardzo małej grupie. Były to warsztaty społeczno-prawne, podstawy bezpieczeństwa, tematyka zajęć z wychowawcami. Ponadto przeprowadzano rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolnym i psychologiem. Analiza efektów pozwoliła stwierdzić, że potrzeby uczniów w ramach sfery emocjonalnej i społecznej zostały przez szkołę zapewnione, uczniowie i rodzice nie zgłaszali w tej mierze żadnych zastrzeżeń.*

Zdaniem NIK, konkretne zajęcia wskazane jako ppp i wynikające z opinii lub orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej, nie mogą – wbrew twierdzeniom zawartym w ww. wyjaśnieniach – zostać zastąpione innymi zajęciami m.in. warsztatami społeczno-prawnymi, podstawami bezpieczeństwa. Udzielanie ppp, (m.in. liczebność grupy), a w tym także jej dokumentowanie, jest regulowane ww. rozporządzeniem w sprawie wymagań wobec szkół i placówek oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji<sup>54</sup> (dalej: *rozporządzenie ws. prowadzenia dokumentacji*).

(akta kontroli str. 327-330, 892)

Z wyjaśnień Dyrektora wynikało również, że w przypadku zajęć socjoterapeutycznych brak było nauczyciela, który mógłby je prowadzić.

(akta kontroli str. 893)

4. W dwóch z trzech dzienników poddanych analizie nie wprowadzono wszystkich informacji, o których mowa w § 11 ust. 3 rozporządzenia ws. prowadzenia dokumentacji lub wprowadzono je w sposób nieprawidłowy, i tak w dzienniku zajęć dydaktyczno-wyrównawczych realizowanych w roku szkolnym:

- 2021/2022 – nazwiska uczniów nie były wprowadzane w porządku alfabetycznym, brak było programu pracy grupy i oceny postępów oraz wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniem,
- 2023/2024 – nazwiska uczniów nie były wprowadzane w porządku alfabetycznym, brak było informacji dotyczącej oddziału, do którego należeli poszczególni uczniowie, a także nie wskazano oceny postępów i wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniem.

W obu dziennikach zawarto informację o przeprowadzeniu odpowiednio w dniach 30 sierpnia 2022 r. i 30 sierpnia 2024 r. kontroli przez Dyrektora, jednak nie wskazano jej wyniku.

(akta kontroli str. 312-314)

Dyrektor wyjaśnił, że: *w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdziłem wystąpienie braków w powyżej wymienionych dziennikach. Podjąłem następujące czynności: - przeprowadziłem rozmowę i wskazałem wystąpienie braków poszczególnym nauczycielom; - zobowiązałem ich do uzupełnienia wykazanych braków; - wyżej wymienieni nauczyciele nie wywiązali się z obowiązku uzupełnienia braków, wobec czego dokonałem ustnego upomnienia.*

(akta kontroli str. 315-319)

5. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej<sup>55</sup> dokument, jakim jest statut Szkoły

<sup>54</sup> Dz. U. z 2024 r. poz. 50

<sup>55</sup> Dz. U. z 2022 r. poz. 902.

powinien zostać zamieszczony w BIP. Na stronie BIP Zespołu Szkół statut Liceum został zamieszczony dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. w dniu 23 listopada 2024 r.

Dyrektor wyjaśnił, że: *Statut Zespołu Szkół w Czerwieńsku został opublikowany w BIP w dniu 18 marca 2021 r. Statut Liceum Ogólnokształcącego był stale opublikowany na stronie [www.lo-czerwiensk.pl](http://www.lo-czerwiensk.pl), czyli dawnej stronie Liceum. Nowa wersja (ujednolicona) została przeze mnie zamieszczona na BIP w dniu 23 listopada 2024 r.*

(akta kontroli str. 814, 917-919)

6. Zarządzeniem nr 03/2019 z dnia 3 września 2019 r. Dyrektor wprowadził zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego (określone w załączniku nr 1 do zarządzenia), zgodnie z którymi, jedną z form prowadzenia nadzoru pedagogicznego powinna być ewaluacja wewnętrzna, której wyniki miały służyć Dyrektorowi do doskonalenia jakości pracy placówki. Zgodnie z ww. załącznikiem do zarządzenia:

- na potrzeby dokonania ewaluacji Dyrektor powołuje robocze zespoły Rady Pedagogicznej (pkt VIII.2),
- ewaluacja odbywa się zgodnie z planem i harmonogramem (pkt VIII.4), które zawierają określone elementy (pkt VIII.5),
- wyniki ewaluacji przedstawiane są na ostatnim posiedzeniu rady pedagogicznej danego roku szkolnego, w formie sprawozdania lub raportu (pkt VIII.6).

W okresie objętym kontrolą ewaluacja nie była prowadzona w sposób określony w procedurze, co Dyrektor wyjaśnił następująco: *w planach nadzoru pedagogicznego od 1 września 2021 r. nie używa się pojęcia ewaluacja oraz nie planuje się wprost ewaluacji w rozumieniu do 31 sierpnia 2021 r. W zarządzeniach dyrektora szkoły zostało utrzymane słowo „ewaluacja” przy powoływaniu zespołów roboczych rady pedagogicznej, które mają zająć się wybranymi zagadnieniami. Efektem pracy danego zespołu są często propozycje konkretnych zmian w dokumentach szkoły. Wobec powyższego „ewaluacja” to od 2021 r. raczej zbieranie informacji, analiza potrzebnych zmian i dokonywanie tych zmian bez konieczności przygotowywania stosownego raportu (nie było wprost takiej potrzeby, gdyż analizowano np. zmieniające się przepisy prawa oświatowego i na ich podstawie dokonywano zmian w zapisach w dokumentacji szkolnej). W toku kontroli NIK uzyskano informację, że pozostawienie w ramach procedury nadzoru pedagogicznego części dotyczącej ewaluacji, może budzić zastrzeżenia z powodu braku stosowania tejże procedury przez nauczycieli, wobec tego rozpoczęto prace nad jej zmianą<sup>56</sup>, dla uzyskania większej precyzji.*

(akta kontroli str. 53-91, 286-296, 652-654)

#### OCENA CZĄSTKOWA

W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 Dyrektor prawidłowo opracował i terminowo przedstawiał radzie pedagogicznej plany nadzoru pedagogicznego. Kadra pedagogiczna posiadała wymagane kwalifikacje i odpowiednie przygotowanie. Dyrektor nie zapewnił jednak w roku szkolnym 2022/2023 uczniom Liceum dostępności pedagoga specjalnego, a w latach 2022/2023 i 2023/2024 również psychologa. Łączna liczba etatów specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej była o 0,57 etatu za mała, w stosunku do wymogów w tym zakresie.

<sup>56</sup> Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. 9 stycznia 2025 r. Dyrektor nie wprowadził nowej procedury.

W Szkole podejmowano działania mające na celu rozpoznawanie możliwości psychofizycznych uczniów i ich potrzeb rozwojowych, ale jednocześnie nie zapewniono zakresu zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej w pełni adekwatnego do stwierdzonych potrzeb.

**OBSZAR**  
  
Opis stanu  
faktycznego

## **2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego**

**2.1.** W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi i wnioski związane z przedmiotem kontroli, w tym za pośrednictwem dziennika elektronicznego i poczty e-mail.

(akta kontroli str. 39, 652-654)

**2.2.** W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 w Liceum Kuratorium Oświaty przeprowadziło jedną kontrolę doraźną (czerwiec 2024 r.)<sup>57</sup>, dotyczącą sposobu oceniania. W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano dwa zalecenia<sup>58</sup>:

- dokonanie spójnych zapisów w statucie oraz przedmiotowych zasadach oceniania,
- wzmocnienie współpracy z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci.

(akta kontroli str. 39-43)

W dniu 4 lipca 2024 r. Dyrektor poinformował Kuratorium Oświaty oraz organ prowadzący<sup>59</sup> o sposobie realizacji zaleceń<sup>60</sup>. Uchwałą z nr 3/2024/2025 rady pedagogicznej z dnia 30 sierpnia przyjęto nowy statut, w którym doprecyzowano zapisy w zakresie oceniania.

(akta kontroli str. 44-48)

W latach objętych kontrolą Dyrektor nie był zobligowany przez Kuratora Oświaty do przygotowania programu poprawy efektów kształcenia, o którym mowa w art. 56 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe oraz nie opracował przedmiotowego planu z własnej inicjatywy.

(akta kontroli str. 327-330)

**2.3.** Corocznie Dyrektor przedstawiał na posiedzeniach rady pedagogicznej sprawozdania z realizacji planu nadzoru pedagogicznego oraz podsumowanie pracy szkoły<sup>61</sup>, na które składały się: charakterystyka Szkoły w danym roku szkolnym, warunki materialne funkcjonowania Szkoły (baza), osiągnięcia edukacyjne uczniów (wyniki klasyfikacji śródrocznej i rocznej, łączna ilość poszczególnych ocen, średnia ocen Szkoły, poszczególnych klas oraz przedmiotów, zachowania każdorazowo z porównaniem i tendencją względem lat poprzednich, wyników egzaminów maturalnych i liczby uczniów, którzy otrzymali świadectwo szkolne, sukcesy uczniów w konkursach i olimpiadach, organizację wycieczek, wyjść i uroczystości szkolnych, współpracę z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

<sup>57</sup> Kontrola była wynikiem pisma rodzica uczennicy Liceum w Czerwieńsku skierowanego do Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. z prośbą o wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy statutem, a ocenianiem przez nauczyciela.

<sup>58</sup> Termin realizacji zaleceń: niezwłocznie.

<sup>59</sup> Tj. Burmistrz Czerwieńska.

<sup>60</sup> W zakresie zalecenia nr 1: zawieszenie stosowania zasad oceniania powodujących dowolność interpretacyjną i nieznajdujących umocowania w statucie, powołanie zespołu roboczego, którego zadaniem było wypracowanie m.in. propozycji zmian statutu w zakresie zasad oceniania; zalecenia nr 2: zalecenie zintensyfikowania współpracy z rodzicami poszczególnych uczniów (rozmowy, pedagogizacja, spotkania ze specjalistami), powołanie zespołu roboczego,

<sup>61</sup> Podsumowanie było przygotowywane oddzielnie dla poszczególnych Szkół wchodzących w skład Zespołu.

Po pierwszym półroczu każdego roku szkolnego<sup>62</sup> Dyrektor przedstawiał również ogólne wnioski ze sprawowanego nadzoru i informację o działalności szkoły.

(akta kontroli str. 371-399, 406-415, 425-454, 458-460, 470-476, 479-518, 522-532)

Ustalono, że w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 Dyrektor nie zrealizował wszystkich zaplanowanych w planie nadzoru pedagogicznego obserwacji tj. odpowiednio dwóch z 13, czterech z 14 i dwóch z 14, co szerzej opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 148, 172, 193-194, 218-219, 243-244, 274-275, 315-319)

Działania w ramach nadzoru pedagogicznego w pozostałym zakresie odnoszącym się do efektów kształcenia i jakości nauczania były corocznie realizowane i obejmowały przede wszystkim: kontrolę dokumentacji nauczania pod względem prawidłowości i systematyczności, dokumentacji przebiegu procesu kształcenia i wychowania, doskonalenia nauczycieli, działań mających na celu realizację kierunków polityki oświatowej państwa oraz wynikających z wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego zdefiniowanych w roku poprzednim.

Wyniki, wnioski i rekomendacje przedstawiono w pkt. 2.6-2.7. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 156-181, 202-229, 253-285, 655-662)

**2.4.** W okresie objętym kontrolą Dyrektor zrealizował 18 kontroli doraźnych<sup>63</sup> wynikających z potrzeb szkoły. W zakresie jakości nauczania i efektów kształcenia kontrole dotyczyły m.in.:

- wykorzystywania narzędzi pracy nauczycieli w czasie pracy zdalnej (Dyrektor nie stwierdził nieprawidłowości),
- funkcjonowania szkoły w pierwszym dniu nauki stacjonarnej, w wyniku której stwierdzono m.in. że ocenianie śródroczne dokonane zostało bez przedstawienia uczniom ocen przewidywanych (Dyrektor zalecił przestrzeganie zarządzeń i prawa w zakresie oceniania uczniów),
- dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów z orzeczeniami i opiniami (Dyrektor zalecił uzupełnienie brakujących dokumentów),
- prowadzenia arkuszy uczniów przez wychowawców klas (Dyrektor zalecił uzupełnienie brakujących informacji),
- frekwencji uczniów (Dyrektor zobligował nauczycieli i wychowawców klas m.in. do podania informacji nt. przyczyn nieobecności na zajęciach poszczególnych uczniów, podjęcia działań mających na celu poprawę frekwencji, realizacji pogawędek i poinformowanie uczniów i rodziców o konsekwencjach nieobecności na zajęciach),
- dokumentacji przebiegu nauczania (Dyrektor zalecił uzupełnienie dokumentacji w zakresie stwierdzonych braków),
- zasad oceniania przez nauczyciela matematyki – (Dyrektor zwrócił się do nauczyciela o złożenie wyjaśnień, nie wydał zaleceń).

(akta kontroli str. 331-357)

---

<sup>62</sup> Na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu 9 lutego 2022 r., 20 marca 2023 r. i 4 marca 2024 r.

<sup>63</sup> Cztery kontrole w roku szkolnym 2021/2022 i po siedem kontroli w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024.

**2.5.** W latach 2022-2024 rosła liczba uczniów Liceum przystępujących do egzaminu maturalnego i tak, w odniesieniu do liczby uczniów ogółem w klasach maturalnych, udział osób podchodzących do matury wynosił odpowiednio 54%, 60% i 87%<sup>64</sup>, a jednocześnie spadał odsetek uczniów, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości – odpowiednio zdawalność w Liceum wyniosła: 74%, 71% i 67%<sup>65</sup>.

(akta kontroli str. 797)

Dyrektor wyjaśnił, że: *analizowałem przyczyny występujących różnic pomiędzy ogólną liczbą uczniów szkoły, a liczbą uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego. Czyniłem to poprzez indywidualne rozmowy z wszystkimi uczniami klas maturalnych oraz poprzez prośby skierowane do wychowawców poszczególnych oddziałów oraz pedagogów szkolnych o rozmowy z poszczególnymi uczniami. We wszystkich przypadkach pełnoletni uczniowie wskazywali, że nie planują kontynuowania dalszej edukacji na uczelniach wyższych, więc matura nie jest im potrzebna.*

(akta kontroli str. 315-319)

Z części pisemnej egzaminu maturalnego<sup>66</sup> z przedmiotów obowiązkowych uczniowie Liceum uzyskali średnio:

- w 2022 r. – język polski – 43 %; matematyka – 36 %, język angielski – 67 %,
- w 2023 r. – język polski – 54 %; matematyka – 37 %; język angielski – 56 %,
- w 2024 r. – język polski – 52 %; matematyka – 45 %; język angielski – 55 %.

(akta kontroli str. 798)

Dyrektor analizował corocznie wyniki zdawalności egzaminu maturalnego uczniów Liceum wraz z porównaniem ich do roku poprzedniego. Na posiedzeniach rad pedagogicznych przedstawiał informację na temat wyników egzaminów maturalnych, wskazując jednocześnie na najważniejsze ustalenia, a wnioski z analizy wyników matur znajdowały odzwierciedlenie w uchwalanym corocznie sposobie wykorzystania wniosków z nadzoru pedagogicznego, i tak względem egzaminu w:

– 2022 r. – Dyrektor zwrócił uwagę na bardzo słabe wyniki egzaminu z języka niemieckiego, podkreślał potrzebę stałego podnoszenia wyników kształcenia i stopnia przygotowania do egzaminu oraz poinformował o dokonaniu w ramach nadzoru kontroli wyników i stałej analizy osiągnięć dydaktycznych w następnych latach szkolnych; w sposobie wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego uwzględniono wniosek z analizy wyników zdawalności matury, tj. zwiększenie wyników zdawalności z przedmiotów obowiązkowych poprzez prowadzenie zajęć przygotowawczych, przeprowadzanie diagnoz (matur próbnych) i omawianie ich wyników, prowadzenie działań motywujących oraz indywidualizacja pracy z uczniem;

– 2023 r. – wyniki egzaminu maturalnego uznano za zadowalające, a w sposobie wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego uwzględniono dwa wnioski

z analizy wyników egzaminu, tj. podtrzymanie tendencji wzrostowej zdawalności z przedmiotów obowiązkowych oraz zwiększenie świadomości w podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do egzaminu maturalnego i wyborze przedmiotów egzaminacyjnych, odpowiednio przez prowadzenie zajęć przygotowawczych,

<sup>64</sup> Tj. w 2022 r. 19 z 35 uczniów, w 2023 r. 21 z 35 uczniów, w 2024 r. 27 z 31 uczniów.

<sup>65</sup> Tj. w 2022 r. 14 z 19 uczniów, w 2023 r. 15 z 21 uczniów, w 2024 r. 18 z 27 uczniów.

<sup>66</sup> Z uwzględnieniem sesji poprawkowej.

przeprowadzanie diagnoz (matur próbnych) i omawianie ich wyników, przekazywanie i wdrażanie rekomendacji oraz indywidualne rozmowy ucznia i rodzica z pedagogiem, wychowawcą, doradcą zawodowym, kształcenie umiejętności samooceny i autorefleksji, zwiększenie świadomości o wymaganiach edukacyjnych i podstawach programowych oraz indywidualizacja pracy z uczniem;

– 2024 r. – wyniki egzaminu maturalnego uznano za zadowalające, wskazujące na potencjał uczniów i wkład nauczycieli, jednocześnie w sposobie wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego uwzględniono dwa wnioski z analizy wyników egzaminu maturalnego, tj. podtrzymanie tendencji wzrostowej zdawalności przedmiotów obowiązkowych i zwiększenie działań mających na celu podniesienie wyników egzaminu z matematyki, odpowiednio poprzez prowadzenie zajęć przygotowawczych (w szczególności z matematyki) przeprowadzanie diagnoz (matur próbnych) i omawianie ich wyników, przekazywanie i wdrażanie rekomendacji oraz indywidualizację pracy z uczniem wymagającym większego nadzoru, wyrażającego gotowość zdawania egzaminu maturalnego oraz indywidualizacja pracy z uczniem.

(akta kontroli str. 371-373, 406-408, 458-460, 533-535, 717-735)

Wskaźnik edukacyjnej wartości dodanej (dalej: EWD) za lata 2020-2022 wyniósł: dla języka polskiego -5,2, a dla matematyki -10,5. Według nowego modelu obliczania EWD wskaźnik za lata 2023-2024 dla języka polskiego wzrósł do poziomu -3,35, a matematyki wzrósł do poziomu -4,51. Przyczyna wzrostu wskaźnika nie jest jednoznaczna i może wynikać ze zmiany metodyki obliczania wskaźnika korzystniejszej dla szkół, które w poprzednich latach uzyskiwały wskaźniki ujemne, zmiany formuły egzaminu maturalnego od 2023 r. i/lub podjętych przez Dyrektora działań w celu poprawy efektywności kształcenia.

Dyrektor zapytany o niskie wyniki uczniów na egzaminie maturalnym w porównaniu do średniej w kraju oraz ujemny wskaźnik EWD (matematyczny i języka polskiego) wyjaśnił, że: *Diagnozowałem przyczyny faktu, że zdawalność egzaminu maturalnego uczniów Liceum była niższa od średniej w kraju, a wskaźnik EWD za lata 2020-2022 ujemny oraz planowałem działania mające na celu poprawę jakości nauczania i uzyskiwanych efektów poprzez: - analizowanie wyników egzaminu maturalnego z matematyki i języka polskiego na przestrzeni lat, aby zidentyfikować słabe strony uczniów i tendencje w wynikach oraz porównywałem wyniki z wynikami na poziomie okręgu i kraju; - przeprowadzanie rozmów z nauczycielami, by zrozumieć przyczyny niskich wyników na egzaminie maturalnym (nauczyciele zgłaszali brak motywacji uczniów oraz trudności w nauczaniu – uczniowie z niskimi wynikami po szkole podstawowej i brakami podstawowych umiejętności); - przeprowadzanie szkoleń i warsztatów z zakresu skutecznych metod nauczania, indywidualizacja nauczania, regularne egzaminy próbne oraz wsparcie psychologiczne i motywacyjne uczniów; zobowiązałem nauczycieli do udziału w szkoleniach i kursach z zakresu pracy z arkuszami maturalnymi, wprowadziłem dodatkowe godziny zajęć przygotowujących uczniów do egzaminu maturalnego; zobowiązałem nauczycieli do zwrócenia szczególnej uwagi na pracę z arkuszami maturalnymi podczas zajęć.*

(akta kontroli str. 315-319)

W latach objętych kontrolą Dyrektor prowadził również własną analizę wyników i postępów nauczania poprzez odniesienie wyników klasyfikacji końcowej

uczniów klas maturalnych do wyników tych uczniów w klasie pierwszej<sup>67</sup>, która wyniosła, dla uczniów rozpoczynających naukę w roku szkolnym:

- 2019/2020 (ukończyli w 2022/2023): w klasie A +0,34, a w klasie B +0,59,
- 2020/2021 (ukończyli w 2023/2024) w klasie A +0,33, a w klasie B +0,38.

Każdorazowo Dyrektor stwierdził przyrost edukacyjnej wartości dodanej w cyklu kształcenia w Liceum, jednakże z analizy roku szkolnego wynikało, że w:

- 2021/2022 – wyniki uczniów na wejściu (rok szkolny 2019/2020) były dość słabe, ale zróżnicowane, wobec tego podjęto działania motywujące do nadrabiania zaległości z gimnazjum; po klasie pierwszej stwierdzono, że nie wszystkim uczniom udało się nadrobić braki, dlatego w klasie drugiej zaproponowano uczniom udział w zajęciach wyrównawczych z języka polskiego i matematyki, w klasie III c przyrost wiedzy uzyskało sześciu z 23 uczniów, a w III d 14 z 15 uczniów, w przypadku egzaminu maturalnego w obu klasach odnotowano spadek liczby punktów procentowych z języka polskiego i wzrost z języka nowożytnego, w jednej spadek z matematyki, a w drugiej znaczący wzrost;
- 2022/2023 nie wszystkim uczniom udało się nadrobić braki, dlatego w klasie drugiej zaproponowano uczniom udział w zajęciach wyrównawczych z języka polskiego i matematyki, jednak uczniowie nie wyrażali zgody na udział w zajęciach z języka polskiego<sup>68</sup>, dlatego na wniosek nauczyciela została wprowadzona dodatkowa godzina języka polskiego dla całej klasy; po drugiej klasie wprowadzono dodatkowe godziny przygotowania do egzaminu – jedną z języka polskiego i trzy z matematyki, w klasie IV a przyrost wiedzy uzyskało 21 z 23 uczniów, a w IV b 11 z 12 uczniów;
- 2023/2024 r. po klasie drugiej nastąpił spadek wyników nauczania, w związku z czym wprowadzono dodatkowe godziny nauczania w celu nadrobienia zaległości ze szkoły podstawowej oraz nauczania zdalnego w klasie pierwszej, zdecydowano o wprowadzeniu przedmiotu uzupełniającego matematyka w praktyce oraz dodatkowych godzin z przedmiotu przygotowanie do egzaminu maturalnego.

(akta kontroli str. 774-796)

W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy dotyczące braku odpowiednich postępów w nauce, w każdym z lat szkolnych 2021/2022-2023/2024, umożliwiono uczniom udział w konsultacjach (indywidualizacja pracy z uczniem, a do planu zajęć wprowadzono dodatkowe godziny lekcyjne (obligatoryjne) i tak w roku szkolnym:

- 2021/2022 realizowano zajęcia edukacyjne przygotowanie do egzaminu maturalnego z matematyki w wymiarze trzech godzin tygodniowo oraz przygotowanie do egzaminu maturalnego z języka polskiego w wymiarze jednej godziny tygodniowo w klasie III c i III d;
- 2022/2023 realizowano zajęcia edukacyjne przygotowanie do egzaminu maturalnego z matematyki w wymiarze trzech godzin tygodniowo i przygotowanie do egzaminu maturalnego z języka polskiego w wymiarze jednej godziny tygodniowo w klasie IV a i IV b oraz przedmiot obowiązkowy

<sup>67</sup> Edukacyjna wartość dodana – analiza wyników nauczania i postępów ucznia w cyklu kształcenia w Liceum oraz egzaminów zewnętrznych (egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny).

<sup>68</sup> Ze względu na specyfikę szkoły i konieczność dojazdu uczniów do miejsca zamieszkania w innych miejscowościach.

uzupełniający matematyka w praktyce w wymiarze jednej godziny tygodniowo klasie II a i II b;

- 2023/2024 realizowano zajęcia edukacyjne przygotowanie do egzaminu maturalnego z matematyki w wymiarze trzech godzin tygodniowo w klasie IV a i IV b oraz przedmiot obowiązkowy uzupełniający matematyka w praktyce w wymiarze jednej godziny tygodniowo klasie II a i III b.

(akta kontroli str. 774, 779, 784, 820)

Dyrektor zapytany o sposób i zasady wprowadzenia ww. zajęć wyjaśnił, że: *Wprowadzenie tych zajęć było podyktowane potrzebą poprawy wyników nauczania i przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego. W takiej formie (obowiązkowej) zniwelowaliśmy niską frekwencję oraz ewentualne odgórne rezygnacje uczniów z zajęć, przede wszystkim dydaktyczno-wyrównawczych. Rezygnacje te są notoryczne (uczniowie dojeżdżają z innych miejscowości, pracujący, nie chcą dobrowolnie zostawać na kolejnych zajęciach). Po rozmowach z organem prowadzącym i wstępnych ustaleniach (ustnych), zajęcia zostały ujęte w arkuszach organizacyjnych i zaakceptowane przez organ prowadzący. Uważam, że taka forma zajęć przynosi lepsze rezultaty, a niska zdawalność i liczne rezygnacje z podejścia do matury wynikają ze specyfiki naszych uczniów. Uczniowie klas „zawodowych” odbywający zajęcia praktyczne, słyszą od potencjalnych pracodawców i absolwentów szkoły, że matura nie jest im potrzebna do podjęcia pracy, jeśli nie decydują się na podjęcie studiów. Prowadzimy rozmowy motywujące (pedagog, zajęcia wychowawcze, doradztwo zawodowe), ale należy pamiętać, że są to osoby pełnoletnie.*

(akta kontroli str. 823)

W roku szkolnym 2021/2022 dla 39 uczniów klas trzecich (którzy złożyli deklaracje uczestnictwa) prowadzone były dodatkowe zajęcia finansowane z rezerwy ogólnej subwencji oświatowej przeznaczonej na finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.

(akta kontroli str. 30, 886)

**2.6.-2.7.** Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru za lata szkolne 2021/2022-2023/2024 Dyrektor przedstawił na zebraniach rady pedagogicznej odpowiednio: 26 sierpnia 2022 r., 28 sierpnia 2023 r. oraz 27 sierpnia 2024 r., tj. w terminie określonym w § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 406-408, 458-460, 522-525)

Zdefiniowane wnioski uwzględniały wyniki zrealizowanych przez Dyrektora działań planowych i doraźnych, w tym dotyczących przebiegu procesów kształcenia i wychowania, efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej oraz opiekuńczej oraz wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań ukierunkowanych na rozwój uczniów, a odpowiedzią na nie były sformułowane rekomendacje. I tak, stwierdzono, że po roku szkolnym:

- 2021/2022 – realizacja podstawy programowej odbywała się bez większych zakłóceń, jednak w trakcie nauki na odległość nastąpiło opóźnienie w realizacji z języka polskiego, w związku z czym sytuacja wymagała monitorowania; comiesięczna kontrola dzienników lekcyjnych wykazała, że prowadzone są co do zasady prawidłowo, braki w tematach były uzupełniane na bieżąco, zaznaczono, że należy skrupulatnie prowadzić zapisy w dziennikach, bowiem są one podstawnym dokumentem przebiegu nauczania; po dwukrotnej kontroli stopnia dostosowań wymagań edukacyjnych dla uczniów z orzeczeniami

i opiniami Dyrektor stwierdził, że w Szkole przestrzega się zaleceń i dostosowuje się wymagania edukacyjne dla uczniów, jednak w dokumentacji stwierdzono braki w tym zakresie i rekomendowano ich uzupełnienie przez wychowawców; comiesięczna analiza średniej ocen wszystkich klas z wszystkich przedmiotów, wskazywanie uczniów z najniższą średnią oraz analiza ich postępów dydaktycznych, wykazała, że nauczyciele na bieżąco śledzą osiągnięcia uczniów (samodzielnie i w zespołach), ale sytuacja dydaktyczna klasy II b jest niepokojąca, w związku z czym rekomendowano nadrabianie zaległości z języka polskiego, intensyfikację działań na przedmiotach ścisłych oraz podjęcie działań podwyższających osiągnięcia klasy II b, w tym motywujące uczniów do nauki; realizacja 11 z 13 zaplanowanych obserwacji wykazała, że nauczyciele stosowali szeroki wachlarz środków dydaktycznych, nie stwierdzono trudności w prowadzeniu zajęć w trybie zdalnym, rekomendowano utrzymanie wysokiej jakości kształcenia oraz wykorzystywanie technologii informacyjnych w pracy z uczniami;

– 2022/2023 – realizacja podstawy programowej odbywała się bez większych zakłóceń i ustabilizowała się po czasach pandemii, kontrola osiągnięć dydaktycznych uczniów we wszystkich oddziałach (dwukrotna) oraz klasyfikacji śródrocznej, rocznej i końcowej wykazała, że uczniowie osiągalni zróżnicowane wyniki ocen bieżących i klasyfikacyjnych w stosunku do tego samego okresu poprzedniego roku szkolnego, w związku z czym rekomendowano bieżącą analizę wyników uczniów przez wszystkich nauczycieli oraz dostosowywanie metod i form nauczania do potrzeb edukacyjnych; z uwagi na nieobecności nauczycieli (usprawiedliwione), rekomendowano, by wszyscy w nich uczestniczyli; w ramach doskonalenia zawodowego rekomendowano dążenie do udziału w szkoleniach i kursach wszystkich nauczycieli m.in. poprzez dalsze zachęcanie przez Dyrektora do rozwoju zawodowego;

– 2023/2024 – w I półroczu i na koniec roku szkolnego uczniowie uzyskali niższe wyniki ocen klasyfikacyjnych w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku szkolnego zostały nadrobione braki starszych rocznikowo klas, uczących się w czasach pandemii, jednak w I półroczu i na koniec roku szkolnego, frekwencja uczniów poszczególnych oddziałów zmniejsza się wraz z promocją do klasy programowo wyższej, wciąż na radach pedagogicznych nie uczestniczą wszyscy nauczyciele, a nieobecność dotyczy tych samych osób<sup>69</sup>.

(akta kontroli str. 92-117, 202-229, 253-285, 799-801, 824-826)

Dla stwierdzonych pozytywnych wyników realizowanych działań nie formułowano rekomendacji lub wskazywano na potrzebę ich kontynuacji na dotychczasowym poziomie (np. dalsze zachęcanie nauczycieli do udziału w szkoleniach, utrzymanie wysokiej jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych, zajęć z wychowawcą, spotkań z rodzicami i pracy pedagoga szkolnego i bibliotekarza).

Jednocześnie Dyrektor każdorazowo odnosił się do efektów realizacji wniosków i rekomendacji za lata poprzednie, i tak w zakresie jakości nauczania i efektów kształcenia w roku szkolnym:

– 2021/2022 względem wniosków i rekomendacji za rok 2020/2021 Dyrektor stwierdził postęp w zakresie realizacji przez nauczycieli języka polskiego podstawy programowej (opóźnienia spowodowane COVID-19), m.in. dzięki zgłaszaniu Dyrektorowi potrzeb w tym zakresie umożliwiano realizację zajęć

---

<sup>69</sup> Informacje o obowiązkowej obecności na posiedzeniach rad pedagogicznych Dyrektor zamieszczał w zarządzeniach dot. organizacji posiedzeń.

z tego przedmiotu w ramach zastępstw doraźnych; nadal stałego wsparcia wymagały działania dotyczące systematycznej obecności nauczycieli na posiedzeniach rad pedagogicznych oraz realizacja wszystkich zaplanowanych obserwacji zajęć i czynności nauczycieli, poprawie uległy działania w pracy z uczniem na zajęciach z przedmiotów ścisłych, choć nadal wskazywano na potrzebę stałego wsparcia w tym zakresie;

– 2022/2023 względem wniosków i rekomendacji za rok 2021/2022 stwierdzono, że nadal należy kontynuować działania w ramach doskonalenia zawodowego w celu zwiększenia udziału nauczycieli w kursach i szkoleniach, zintensyfikować działania wszystkich nauczycieli przedmiotów ścisłych, by poprawić wyniki egzaminu zewnętrznego, zaplanowano kontynuację;

– 2023/2024 względem wniosków i rekomendacji za rok 2022/2023 dzięki kontynuacji działań w ramach doskonalenia zawodowego stwierdzono znaczącą poprawę w uczestniczeniu przez nauczycieli w różnych formach doskonalenia zawodowego, dalszej kontroli wymaga uczestnictwo wszystkich nauczycieli w posiedzeniach rad pedagogicznych ze względu na częstą nieobecność tych samych osób oraz dalsze wspomaganie przez systematyczną realizację obserwacji zajęć i czynności nauczycieli ze względu na brak realizacji wszystkich zaplanowanych obserwacji.

(akta kontroli str. 156-181 202-229, 253-285)

**2.8.** Rada pedagogiczna podczas zebrań<sup>70</sup>, na których przedstawiano i omawiano wyniki nadzoru pedagogicznego oraz analizy wyników egzaminu maturalnego, ustalała sposób ich wykorzystania<sup>71</sup>. I tak w zakresie jakości kształcenia i efektów nauczania:

– za 2021/2022 na rok następny zaplanowano: systematyczne nadrobianie zaległości z języka polskiego, w tym na zastępstwach doraźnych (ze względu na zaległości w zakresie realizacji programu nauczania), działania motywujące prowadzone przez wychowawcę, pedagoga i pozostałych nauczycieli w celu podwyższenia osiągnięć we wskazanej klasie (oraz pozostałych klasach), uczestniczenie w doskonaleniu zawodowym i posiedzeniach rady pedagogicznej oraz wykorzystywanie technologii komunikacyjno-informacyjnych (tj. TIK) w realizacji podstawy programowej (w tym uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach, doposażenie sal, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem), zwiększenie wyników zdawalności z przedmiotów obowiązkowych poprzez prowadzenie zajęć przygotowujących do egzaminu, przeprowadzanie próbnych matur i omawianie ich wyników, działania motywujące uczniów oraz indywidualizacja pracy;

– za 2022/2023 na rok następny<sup>72</sup> zaplanowano uczestniczenie w doskonaleniu zawodowym i posiedzeniach rady pedagogicznej oraz wykorzystywanie TIK w realizacji podstawy programowej (w tym uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach, doposażenie sal, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem), podtrzymanie tendencji wzrostowej zdawalności egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych poprzez prowadzenie zajęć przygotowujących do egzaminu, przeprowadzanie próbnych matur i omawianie ich wyników, działania motywujące uczniów oraz indywidualizacja pracy oraz zwiększenie świadomości w podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do egzaminu maturalnego i wyborze przedmiotów maturalnych poprzez rozmowy (uczeń-rodzic-pedagog-wychowawca-doradca zawodowy), kształtowanie umiejętności

<sup>70</sup> 24 sierpnia 2021 r., 26 sierpnia 2022 r., 31 sierpnia 2023 r., 30 sierpnia 2024 r.

<sup>71</sup> Podejmując uchwały w tym zakresie.

<sup>72</sup> Analogiczne zadania zaplanowano za rok szkolny 2023/2024.

dokonywania samooceny, zwiększenie świadomości o wymaganiach edukacyjnych i podstawach programowych na różnych poziomach.

Dokumentacja przedstawiona w toku kontroli (m.in. sprawozdania z realizacji planu nadzoru, protokoły z posiedzeń rad pedagogicznych), wskazywały na realizację tych zadań.

(akta kontroli str. 358-365, 406-408, 416-419, 461-469, 533-540)

Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że aktywnie współpracował z radą pedagogiczną w zakresie wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, w celu doskonalenia pracy szkoły. Wśród sposobów współpracy znalazły się: coroczne (na koniec I półrocza oraz na zakończenie roku szkolnego) przedstawianie raportów i wniosków z nadzoru pedagogicznego, wspólne analizowanie wyników egzaminów zewnętrznych, spostrzeżenia z wizytacji lub kontroli kuratorium oświaty, określanie mocnych i słabych strony szkoły; inicjowanie i zachęcanie do podejmowania przez nauczycieli działań służących poprawie jakości nauczania poprzez udział w szkoleniach i naradach, ponadto w warsztatach czy wymiany doświadczeń między nauczycielami; dokonywanie zmian w dokumentacji wewnątrzszkolnej, takich jak plany pracy szkoły czy regulaminy, regularne monitorowanie efektów działań podjętych na podstawie wniosków z nadzoru pedagogicznego, reagowanie na występujące nieprawidłowości (m.in. zachęcanie nauczycieli do wzmacniania motywacji uczniów do nauki czy zwiększania frekwencji).

(akta kontroli str. 315-319)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą Dyrektor nie zrealizował wszystkich zaplanowanych obserwacji, tj. w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 odpowiednio: dwóch z 13, czterech z 14 i dwóch z 14, co było działaniem nierzetelnym.

Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że niepełna realizacja zadań ujętych w planie nadzoru pedagogicznego w zakresie obserwacji na rok szkolny 2021/2022 i 2023/2024 (po dwie obserwacje) spowodowana była brakiem ustalenia terminu i zaproszenia Dyrektora szkoły na obserwację, a w roku szkolnym 2022/2023 (cztery obserwacje) dłuższą nieobecnością z powodu choroby nauczyciela, brakiem dostępności Dyrektora z powodu ważnego spotkania w ustalonym terminie obserwacji oraz brakiem zaproszenia przez nauczyciela.

Zdaniem NIK do braku realizacji zaplanowanych obserwacji przyczyniła się nie w pełni racjonalna procedura organizacji planowych obserwacji (określona w zarządzeniu ws. wprowadzenia zasad nadzoru pedagogicznego – opis w pkt. 1.4. wystąpienia pokontrolnego), uzależniająca możliwość jej przeprowadzenia od wcześniejszego zaproszenia Dyrektora na zajęcia. Brak zaproszenia przez zaplanowanego do obserwacji nauczyciela, nie może bowiem skutkować ograniczeniem funkcji nadzorczej Dyrektora w tym zakresie.

(akta kontroli str. 53-60, 148, 172, 193-194, 218-219, 243-244, 274-275, 315-319)

**OCENA CZĄSTKOWA**

Dyrektor właściwie realizował założenia planu nadzoru pedagogicznego w okresie objętym kontrolą. Wyniki i wnioski były formułowane adekwatnie do podejmowanych działań i zdiagnozowanych potrzeb oraz terminowo przedstawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

Analizowano efekty nauczania poprzez bieżące wyniki w nauce wszystkich uczniów oraz osiągnięcia przez nich wyniki na egzaminach maturalnych. Dyrektor

wraz z kadrami pedagogicznymi planował i realizował działania mające na celu poprawę osiągnięć edukacyjnych poprzez organizowanie dodatkowych zajęć. Nie okazały się one skuteczne, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły na zwiększenie zdawalności i wyników egzaminu maturalnego przez uczniów Liceum.

#### IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski o:

##### Wnioski

1. Podjęcie skutecznych działań zmierzających do zatrudnienia psychologa w wymiarze wynikającym z przepisów prawa.
2. Zapewnienie uczniom z potrzebami pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach zgodnych z opiniami i orzeczeniami poradni.
3. Rzetelne prowadzenie dzienników zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Zapewnienie nadzoru pedagogicznego zgodnie z obowiązującą procedurą wewnętrzną.
5. Pełną realizację zaplanowanych w planie nadzoru pedagogicznego obserwacji.

#### V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało w formie dokumentu elektronicznego.

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK o sposobie  
wykonania  
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 10 stycznia 2025 r.

Kontroler

Patrycja Woźniak  
specjalista k.p.

/---/

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Zielonej Górze

p.o. Wicedyrektor  
Mariusz Kniat

/---/